

(Kort bemærkning).

Torben Rechendorff (KF):

Jeg vil hermed love hr. Keld Albrechtsen, at jeg nok skal dele mig efter anskuelse!

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Et af vores formål med denne forespørgselsdebat i dag har været at finde ud af, i hvilken retning forhandlingerne skal gå, når det drejer sig om det fremtidige mediebillede. Skal der ske en øget kommercialisering eller ej?

Der er ikke så meget nyt i meldingerne fra Venstre og De Konservative, Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti. De har klart meldt, at de ønsker en liberalisering og dermed også en networking mellem de lokale kommercielle medier, og networking er for dem det samme som en udbygning af det danske mediebillede med en ny landsdækkende reklamekanal. Det er det, vi gerne har villet afdække under debatten, og det er også det, der er kernen i det dagsordensforslag, som vi om lidt skal stemme om.

Når det drejer sig om regeringen og SF, er det ikke lykkedes at få en særlig klar melding om netop det spørgsmål – som jo har været fremme i pressen – om, hvorvidt de ikke længere ønsker at stritte imod networking, og det er det samme som at sige, at et nyt medieforlig vil udvide reklamemulighederne i forhold til, hvordan vilkårene for de elektroniske medier er i dag, og det synes vi er en utrolig uheldig udvikling.

Med hensyn til den megen debat, der fra forskellige partiers side har været om, hvorvidt det er berettiget og betimeligt at have en forespørgselsdebat i dag, lige før de forhandlinger, som bl.a. skal foregå i morgen, vil jeg sige, at jeg synes, de samme partier skulle prøve at tænke over, at finanslovforhandlingerne starter med et udspil fra regeringen, hvorefter vi har en debat her i Folketingssalen, hvor vi afklarer mange forskellige ting, og at forhandlingerne siden hen foregår på det grundlag. Og som sagt er en 4-årig aftale om de elektroniske medier for os det samme som en finanslov på kulturområdet, idet de elektroniske medier er de dominerende kulturelle medier i Danmark.

Vi håber, at det dels via denne debat og dels via den debat, der i øvrigt kommer, bl.a. vil lykkes at sikre, at der ikke kommer en medieaftale i stand, som bygger på networking for de lokale stationer og en yderligere udvidelse af reklamemulighederne.

På samme måde som hr. Torben Rechendorff påstår, at Enhedslisten er ude af forhandlingerne, kan man jo sige til hr. Torben Rechendorff, at De Konservative er ude af forhandlingerne, hvis de f.eks. fastholder, at der skal være mulighed for networking og yderligere kommercialisering. Det er jo i forhold til det, holdningerne i Folketinget deler sig: Skal der være flere eller færre reklamer i de elektroniske medier?

Enhedslisten er kommet med et udspil, og der er en realistisk mulighed for at få et forlig. Vi har opfordret, og vi opfordrer stadig væk regeringen og ikke mindst SF til at trække i retning af at få stoppet kommercialiseringen, sådan at dette kan danne grundlag for en medieaftale mellem regeringen, SF og Enhedslisten.

Med disse ord vil jeg afslutte debatten.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 46 af Bent Hindrup Andersen (EL) (se foran) forkastedes, idet 5 (EL) stemte for, 97 (S, V, KF, SF, RV, FP, CD og DF) imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 208: Forslag til lov om ophævelse af lov om Statens Kunstfond.

Af Kim Behnke (FP) m.fl.
(Fremsat 21/2 96).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kulturministeren (Jytte Hilden):

Fremskridtspartiets lovforslag er en genfremsettelse af et tidligere fremsat forslag. Sidste gang forslaget blev fremsat, var den 30. marts 1993.

Dengang som nu hviler forslagets indhold på en klar misforståelse, når det af bemærkningerne fremgår, at kunsten her i landet er undergivet

statslig styring. Det er tværtimod via armslængdeprincippet sikret, at det er de mennesker, der har forstand på tingene, der bestemmer, hvilke kunstnere der bør have støtte.

Det er staten, der via lovgivningen opstiller de demokratiske spilleregler for kunststøtten her i landet, ligesom staten på en række andre områder opstiller demokratiske spilleregler. Men beslutningerne om, hvem der skal have støtte, er skarpt adskilt fra statsmagten og tages af sagkyndige personer på grundlag af rent faglige og kunstneriske kriterier.

Fremskridtspartiet har i sidste folketingsssamling stillet spørgsmål om omfanget af støtten fra Statens Kunstfond til medlemmer af fondens repræsentantskab. I bemærkningerne til lovforslaget hævder man ikke at have fået ordentlige svar herpå. Det er simpelt hen ikke rigtigt. Det fremgår klart af mine svar, at kun 1,8 pct. – jeg gentager: 1,8 pct. – af det samlede antal kunstfondbevillinger i perioden 1985–94 er ydet til projekter, hvori der har været deltagelse af kunstnere, som samtidig sad i fondens repræsentantskab.

Jeg kan endvidere tilføje, at jeg efterfølgende har foranlediget en undersøgelse af, hvorvidt beløbsstørrelserne udgør en tilsvarende andel. Undersøgelsen viser, at bevillingsandelen til projekter, hvori der har været deltagelse af repræsentantskabsmedlemmer, udgør 3,3 pct. Dette bekræfter, at kunstnere, som er medlemmer af repræsentantskabet, ikke uretmæssigt tilgodeses med Kunstfondens bevillinger.

Fremskridtspartiet anfører også i bemærkningerne til lovforslaget, at jeg ikke har fundet det relevant at fremskaffe oplysninger om kunstnernes produktivitet efter tildeling af statsydelse. Det lyder slemt, men det er til gengæld rigtigt. Tildeling af støtte fra Statens Kunstfond er baseret på kvaliteten af den kunstneriske produktion, som de pågældende kunstnere har bag sig på det tidspunkt, hvor støtten gives. Støtten er ikke afhængig af produktiviteten efter tildelingen – det ville også være en temmelig umulig opgave – men den gives for at stimulere og støtte den enkelte kunstners fortsatte kunstneriske udvikling.

Jeg tror, de fleste her vil være enige i, at det absolut ikke vil sætte kunsten fri at ophæve f.eks. loven om Statens Kunstfond, som det foreslås. Det vil derimod få den stik modsatte virkning og kun gøre kunstnernes i forvejen vanskelige vilkår værre.

Jeg finder således heller ikke denne gang, at der er grund til at bruge tid på en større debat om dette forslag, men vil indskrænke mig til at henvise til, at vi har et politisk forlig om finansloven for 1996 og således også om bevillingerne til Statens Kunstfond.

Fremskridtspartiets lovforslag må afvises endnu en gang.

Hanne Andersen (S):

Forslagsstillerne har nu for femte gang fremsat det samme lovforslag om ophævelse af Statens Kunstfond.

Sidste gang Fremskridtspartiet bragte dette forslag til behandling i Folketinget, forholdt bemærkningerne til forslaget sig ikke til realiteterne om Kunstfonden. Og med en vis forudsigelighed kan jeg konstatere, at forslagsstillerne heller ikke denne gang har fremlagt argumenter, der forholder sig seriøst til Kunstfonden og dens virke og arbejde.

Påstandene i bemærkningerne har vi set før. I det hele taget er der ikke noget nyt i dette forslag. Man foranlediges derfor til at tro, at forslagsstillerne hælder sig til den teori, at hvis man bare fremfører sin påstand ofte nok, ender det med, at påstanden bliver en realitet og en sandhed. Men dét er ikke nogen sandhed, og når det i bemærkningerne postuleres, at den frie kunst i Danmark undermineres af Statens Kunstfond, er dét heller ikke nogen sandhed. Tværtimod er det helt ude af trit med virkeligheden.

Statens Kunstfond er nemlig med til at fastholde den kunstneriske frihed i Danmark. Den betyder, at den enkelte kunstner i højere grad kan tænke på sin kunstneriske udfoldelse. Med Statens Kunstfond sikrer vi med andre ord kvalitet og gode forhold for vore kunstnere.

I den forbindelse vil jeg minde om, at det overhovedet ikke er staten, der bestemmer, hvilke kunstnere der skal have støtte. Den kvalitetsmæssige vurdering er overladt til et udvalg bestående af personer fra det kunstneriske miljø og med indsigt i områderne.

Kunstværkerne er heller ikke gemt hen. De hænges op, hvor der er mange mennesker. De hænges op på hospitaler, skoler, biblioteker og mange andre steder over hele landet.

Statens Kunstfond er også en god samarbejdspartner og rådgiver, hvis man ønsker råd, når bygninger og bybilleder skal have en ekstra dimension, så kunsten får en naturlig plads i vores hverdag.

I bemærkningerne til lovforslaget anvender forslagsstillerne et argument, der også blev ivrigt benyttet, sidste gang forslaget var på dagsordenen. Det siges, at hvis vi fortsat skal støtte kunsten, bør vi også støtte rosendyrkning, syning, fodbold m.v. Men det er jo lige præcis det, vi gør. Via folkeoplysningsloven, tipsmidlerne og andet støtter vi både smalt og bredt for også at fremme de ideer og aktiviteter.

Til sidst skal jeg blot sige, at Socialdemokratiet heller ikke denne gang kan støtte lovforslaget.

Hans Christian Schmidt (V):

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget om at ophæve Kunstfonden, er der tale om gentagne genfremsættelser.

Lad mig slå fast med det samme: Venstre er ikke enig i forslaget.

Derimod er der enkelte dele af teksten i bemærkningerne, som Venstre kan tilslutte sig, f.eks. det, at kunsten trives bedst i frihed.

I bemærkningerne omtales sagen vedrørende udsmykningen af Store Torv i Århus, og det er bestemt ikke en sag, der tjener nogen til ære. Og selv om Venstre bakker Kunstfonden op, kunne vi bestemt have ønsket os, at udsmykningsopgaven her blev løst i et tættere og mere konstruktivt samspil med dem, der skal modtage kunstværket. Et inspirerende og udviklende samarbejde er langt at foretrække frem for en demonstration af, hvem der har magten og retten til at bestemme.

Vedrørende de livsvarige ydelser er det afgørende for Venstre, at disse er indtægtsregulerede, og det vil sige, at de reduceres i takt med kunstnernes egen indtjening – for os at se et ganske sundt princip.

Bemærkningerne indeholder også nogle betragtninger over, hvad der er kunst. F.eks. står der:

»Som tidligere nævnt er det ualmindelig svært, for ikke at sige umuligt, at finde objektive kriterier for tildeling af kunststøtte, for hvem ved bedre end alle andre, hvad der er pænt?«

Denne betragtning over, hvad der er pænt, minder umiddelbart om følgende spørgsmål i kulturministerens spørgeskema:

»Har kunst, f.eks. malerier, koncerter, film eller teater, givet dig gode, positive oplevelser i det sidste års tid?«

Hvis gode oplevelser og pænhed afspejler den almindelige kunstopfattelse, er tiden til at nedlægge Kunstfonden ikke inde!

Venstre bakker den opgave op, der er Kunstfondens, nemlig at fremme dansk skabende kunst, og derfor kan Venstre som nævnt ikke støtte lovforslaget.

Torben Rechendorff (KF):

Ved at argumentere imod nogle af de påstande, som Fremskridtspartiet fremfører, vil jeg illustrere, at ej heller vi kan støtte lovforslaget.

Fremskridtspartiet siger, at Statens Kunstfond er ensbetydende med statsstyring af kunsten. Det er vi fundamentalt uenige i. Statens Kunstfonds hovedfilosofi – som man i øvrigt altid kan diskutere, vil jeg gerne i en parentes sige, og som der måske også er baggrund for at vi med passende mellemrum diskuterer, og det gør vi jo også – er inspiration og støtte, og det kan vi altså ikke sætte lig med statsstyring af kunsten.

Vi er heller ikke enige med Fremskridtspartiet i, at noget kunst ikke skulle være bedre end andet kunst. I den konservative folketingsgruppe lægger vi faktisk meget vægt på kvalitetsbegrebet, og derfor kan vi slet ikke acceptere bemærkninger om, at alt er lige godt.

Vi kan heller ikke acceptere Fremskridtspartiets påstand om, at det er »staten og dens embedsmænd«, der afgør, hvad der er godt og skidt. Det er det jo lige præcis ikke. Men jeg er enig med Fremskridtspartiet i, at hvis det var »staten og dens embedsmænd«, der afgjorde, hvad der var godt og skidt – hvordan det så i øvrigt skulle foregå – var der måske nok fare på færde.

Kulturen skal være »en del af vores hverdag med den glæde og inspiration, det medfører«, siger Fremskridtspartiet.

Det er vi til gengæld fuldstændig enige i, og det mener vi i øvrigt ikke at Statens Kunstfond har nogen positiv eller negativ indflydelse på.

Fremskridtspartiet påstår også, at man ikke kan se, »at fonden egentlig har været til nogen gavn«.

Det må skyldes manglende kendskab til, hvad fonden har udrettet, og hvad der rundt omkring i bygninger, indendørs og udendørs, findes af kunstneriske frembringelser, som kun kan være der, fordi Statens Kunstfond har støttet det.

Vi er heller ikke enige med Fremskridtspartiet i påstanden om, at Statens Kunstfond er »fuldstændig uden føling med, hvad der rører sig«, som der står. Tværtimod er det vores opfattelse, at Statens Kunstfond er et meget vigtigt element i den samlede danske kulturpolitik.

Vi vil gerne understrege, at Statens Kunstfond naturligvis skal være under stadigt opsyn, for ret skal jo være ret, Statens Kunstfond er ikke ufejlbarlig. Den tager naturligvis fejl og støtter – bevar mig vel – hvad jeg selv ville opfatte som underlige ting, og forsømmer andre ting, men det er jo netop et udtryk for, at kunstnerisk smag bestandig kan være under debat.

Jeg synes også, Statens Kunstfond i perioder har været umådelig begejstret over sin egen indsats, og derfor er den jo også blevet kritiseret, og derfor skal den også kritiseres og være under lovgivningsmagtens og offentlighedens lup.

Men det er den konservative folketingsgruppes opfattelse, at Statens Kunstfond først og fremmest har været til umådelig inspiration. Og ikke mindst i den forvirrede og usammenhængende tid, som er blevet vores, er det af afgørende betydning, at institutioner som Statens Kunstfond virkelig kan være til inspiration og oplivelse.

Det er baggrunden for, at vi ikke kan støtte Fremskridtspartiets lovforslag. Jeg vil derudover sige: Hvis der ikke er større opbakning til lovforslaget denne gang, kan vi så ikke aftale at vente lidt med at få det én gang til?

Aage Frandsen (SF):

Da mit partis ordfører, fru Margrete Auken, ikke kan være til stede, skal jeg fremføre SF's synspunkter, og det er synspunkter, vi har fremført før, for som det allerede er fremgået, er det ikke et forslag, som er fremsat her for første gang.

Det er selvfølgelig ethvert partis ret at fremsætte forslag flere gange – det gør vi også selv somme tider – men det er klart, at man som forslagsstiller så også må forvente, at medmindre der er kommet noget helt nyt i sagen, vil de partier, som har været afvisende tidligere, også være det igen.

I SF har vi et helt andet syn på den offentlige sektor end Fremskridtspartiet, og alene af den grund er det forventeligt, at vi er uenige i Fremskridtspartiets forslag, men vi er selvfølgelig også uenige i Fremskridtspartiets konkrete forslag, fordi vi mener, at Statens Kunstfond er et glimrende udtryk af en balance i spørgsmålet om, hvordan vi sikrer kunstnerne økonomiske muligheder og dermed frihed, hvilket de tidligere ordførere allerede har været inde på.

Hvis vi ikke har en form for støtte som den, vi har i Statens Kunstfond, er der to muligheder:

Enten vil en masse af den kunst, som i dag produceres, ikke blive produceret, eller også er det nødvendigt, at mæcener eller andre træder til, således som vi kender det fra andre lande og også har kendt det i Danmark, i hvert fald i historisk tid.

Det er klart, at en række kunstværker – og det gælder både dem, vi kender fra fortiden, og dem, der bliver udført i vore dage – aldrig ville være blevet til, medmindre kunstnerne på en eller anden måde var blevet støttet. Det kan ske via mæcener, men det tror vi ikke er særlig hensigtsmæssigt, og det er i hvert fald ikke tidssvarende, og vi tror slet ikke, at det giver den uafhængighed, som er ønskelig.

Den anden mulighed er, at staten træder til, og de principper, der ligger i den nuværende lovgivning, mener vi også sikrer kunstnerne den frihed, for med den måde, det administreres på, er det kunstnerne selv, der er med til at afgøre det, og ikke nogle bureaukrater eller embedsmænd, der sidder et andet sted.

Vi er meget godt tilfredse med den model, der er i dag, hvor man via legatpolitikken har mulighed for både at give unge kunstnere en tidsbestemt støtte, så de kan udvikle sig, og at give mere etablerede kunstnere en livsvarig støtte som en slags anerkendelse af det, som de har bidraget med, og som de stadig væk bidrager med.

Men jeg vil alligevel her bemærke, at i stedet for at diskutere Kunstfondens nedlæggelse eller måske reduktion mener vi, at der kunne være behov for at se på, om ydelserne også er tidsvarende, og det vil sige, at det kunne være relevant at se på, om den ydelse, man i dag giver til etablerede kunstnere, er tidssvarende i forhold til det, som var grundlaget i Julius Bomholts og Niels Matthiasens tid.

Med de bemærkninger skal jeg afvise lovforslaget, idet vi mener, at det direkte er det modsatte af det, vi har brug for. Det giver ikke nogen som helst form for udvikling af kunsten, og det giver heller ikke nogen som helst form for kunstnerisk frihed, tværtimod.

Vibeke Peschardt (RV):

Genbrug er jo godt, synes Fremskridtspartiet at mene, når – jeg ved ikke for hvilken gang – det nu genfremsætter et forslag om at nedlægge Statens Kunstfond.

Derfor vil jeg også tillade mig ultrakort at afvise lovforslaget med en sætning, som også er genbrug. Den er nemlig sagt af en tidligere radi-

kal ordfører fra denne talerstol, og den lyder således:

»For os er det et godt princip, at hvis vi bare er stik uenige med Fremskridtspartiet om kulturpolitik, så er vi på ret vej.«

Bent Hindrup Andersen (EL):

Enhedslisten mener, at det er en samfundsmæssig opgave at sikre, at der kan udvikles en fri og uafhængig kunst i vores samfund til glæde for os alle og også til glæde for den frie debat i vores samfund.

Det er en af de opgaver, som bl.a. sikres gennem Statens Kunstfond, og der er ikke, som det fremføres fra Fremskridtspartiets side, tale om en egentlig statsstyring. Det er ikke det, der sker. Det, der sker, er, at staten sikrer, at f.eks. lokale interesser ikke skal være afgørende for, hvilken kunstner der skal have en chance for at overleve, men at det sker ud fra en central uddeling af midlerne. Det er jo ikke det samme, som at man styrer, hvem der får midlerne. Det er jo netop uafhængige organer, der er med til at bestemme det.

Man kan sige, at desværre har Fremskridtspartiet haft held med sin megen kritik af en sådan ordning, i og med at det er slået igennem her i Folketinget, at man har fået vedtaget de regionale kulturforsøg, som jo efter vores opfattelse desværre er med til at undergrave netop denne samfundsmæssige sikring af, at der kan foregå en fri og uafhængig udvikling af de skabende kunstnere.

Det er til gengæld meget positivt at konstatere, at der er en meget bred tilslutning her i Folketinget til at bevare Statens Kunstfond og derigennem også at sikre, at der stadig er midler til og muligheder for en fri og uafhængig skabende kunst.

Vi kan slet, slet ikke støtte intentionerne i forslaget, den retning, Fremskridtspartiet vil gå med dette forslag. Tværtimod mener vi i Enhedslisten, at der er behov for at tage initiativer, der går i en anden retning. Derfor har vi i sidste samling fremsat forslag om en sikringsordning for de skabende kunstnere, så der bl.a. derigennem også kan sikres et net, således at de kunstnere, der i dag falder uden for a-kasserne og uden for bistandsordningerne, kan få en mulighed for at udøve deres skabende kunst.

Vi ser frem til, at vi med sikringsordningen, som vi håber bliver gennemført, kan udbygge netop den samfundsmæssige opgave, det er at sikre, at der er basis for en skabende kunst.

Så med disse bemærkninger vil jeg sige, at vi ikke kan tilslutte os Fremskridtspartiets forslag.

Anden næstformand (Henning Grove):
Kulturministeren for en kort bemærkning – nej, for en bemærkning.

Kulturministeren (Jytte Hilden):

Den skal blive kort, hr. formand.

For god ordens skyld skal jeg understrege, at Statens Kunstfond intet har at gøre med de meget spændende regionale forsøg, som startede her pr. 1. januar. Det er en myte, det er forkert, og det bliver ikke mere rigtigt af at blive gentaget.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Så kan det være, det var en fortalelse. Det var ikke det, det var min hensigt at sige.

Det, jeg talte om, var en udvikling i den retning, som ligger i de regionale kulturforsøg – jeg er godt klar over, at det ikke ligger under Kunstfonden – men en udvikling i den retning, som Fremskridtspartiet ønsker ud over også at nedlægge Kunstfonden, en udvikling, som efter min opfattelse også ligger i de regionale forsøg, som jo ikke har noget med Kunstfonden at gøre, og også i andre ordninger, f.eks. teaterloven, som vi har været med til at vedtage her i Folketinget.

Kim Behnke (FP):

Jeg har ikke den fornøjelse at kunne takke for den brede, store opbakning til forslaget; derfor vil jeg bruge lidt af min tid på at kommentere nogle af de temaer, der har været de mest gennemgående.

Fru Hanne Andersen spurgte: Hvorfor fremsætter Fremskridtspartiet dette forslag for femte gang? Det må da efterhånden være gået op for Fremskridtspartiet, at der ikke er flertal for det i Folketinget.

Den konservative ordfører, hr. Rechendorff, sagde: Kunne vi nu ikke få det tilsagn fra Fremskridtspartiet, at man ikke kommer med forslaget mere?

Det sidste kan jeg sige nej til. Det er Fremskridtspartiets ambition, at vi i hver valgperiode sørger for at fremsætte dette forslag med det ambitiøse håb, at der på et eller andet tidspunkt bliver valgt et flertal her i Folketinget, som kan se det fornuftige i at få nedlagt Statens Kunstfond.

Grunden til, at vi fremsætter forslaget, er jo selvfølgelig at få afprøvet holdningerne i Folketinget, så man ude i de brede kredse af den danske befolkning, hvor der bestemt ikke er opbakning til, at Statens Kunstfond eksisterer, kan stifte bekendtskab med, hvilke politikere og hvilke partier i Folketinget der er ophavsmænd og -damer til, at Kunstfonden fortsat eksisterer.

Så var der det andet tema, nemlig spørgsmålet om, hvorvidt Statens Kunstfond er udtryk for en statslig styring af kunsten. Uanset hvor meget glanspapir der bliver brugt fra ordførerne til at pakke det ind i, er kendsgerningen den, at alle midlerne i Statens Kunstfond kommer som resultat af en bevilling på finansloven. Det vil altså sige, at det er en del af det statslige bevilningssystem, der sørger for, at der er midler i Statens Kunstfond: Ingen penge fra staten – ingen Statens Kunstfond.

Det vil altså sige, at Statens Kunstfond hele tiden vil være underlagt det politiske pres, at hvis deres aktiviteter udvikler sig i en sådan retning, at et flertal her i Folketinget finder, at deres aktiviteter skal ændres, så ved man, at man har det magtmiddel, at man kan trække det økonomiske tæppe væk under fonden, så kan man ved den årlige finanslovtildeling nøjes med at bevilge Kunstfonden en krone eller ti kroner, og så er dens aktiviteter ophørt.

Det er altså Folketinget, der i allerhøjeste grad har fat i den lange ende, hvad angår Statens Kunstfonds virke, også når det gælder spørgsmålet om de projekter, der bliver givet støtte til.

Argumentet om, at det er jo et udvalg, der er nedsat af folk, der er særlig sagkyndige osv., og at der ikke sker nogen statslig indblanding, passer ganske enkelt ikke. Gang på gang er det jo sådan, at hvis Statens Kunstfond yder støtte til projekter, som taler bjerget imod, som taler meningsdannerne imod, bliver de hængt ud i kronikker, hængt ud i ledende artikler i Politiken og andre steder, hvor kultureliten udtrykker deres synspunkter.

Derfor ved man godt i Statens Kunstfond – der er det helt klart præventive i den måde, det her fungerer på – at opfører man sig ikke ordentligt, stopper aktiviteterne. Dette indirekte pres er akkurat lige så styrende for et kunstliv, som hvis man havde en ayatollah, en diktator, en konge eller en formand for et politibureau, der sidder med tommelfingeren opad eller nedad og afgør, hvad der er godt, og hvad der skal støttes, og hvad der ikke er godt, og hvad der ikke må udtrykkes.

Så er det også vores opfattelse, at mange af de projekter, som Statens Kunstfond giver sig i kast med, faktisk ikke har den folkelige opbakning, som der burde være. Jeg er selv århusianer og kan i øjeblikket være vidne til den sag, som også er nævnt i bemærkningerne, nemlig at man blandt borgerne i Århus frabeder sig, at det er det projekt, som Statens Kunstfond vil yde støtte til, som skal opstilles på en ny og stor smuk plads foran vores domkirke.

Men det kan selvfølgelig være, at det kommer til at forløbe på samme måde som det projekt, der også er nævnt i bemærkningerne, nemlig projektet nede syd for grænsen, i Flensborg, hvor der blev ofret penge, men hvor man på grund af lokale protester m.v. var nødsaget til at stoppe.

Jeg håber ikke, at man på samme måde vil spille alle de penge i Århus, og at man, når århusianerne så på forskellig vis ikke ønsker at bakke op om projektet, må pille det ned igen. Man burde i langt højere grad sige: Jamen når de skatteborgere, herunder århusianere, der altså er tvunget til at betale til Statens Kunstfond, har en mening om, hvad de gerne vil have stillet op, så burde man da ærlig talt lytte til dem, der betaler.

Det gør man ikke. Man ophøjer sig til at sidde på en piedestal og være bedrevidende og tale ned til befolkningen fuldstændig som i »Kejserens nye klæder«. Hvis folk ikke kan forstå, at det projekt, der er blevet valgt til Domkirkepladsen i Århus, er smukt, ja, så er det folk, der ikke har forstand på kunst, for når nu eliten har udnævnt det her til at være sublimt og godt og fantastisk, så må almuens da kunne forstå, at så har eliten talt.

Det er den holdning, der er den fremherskende i Statens Kunstfond. Det er en elitær holdning til den almindelige borger, og man taler ned til folk, når de en gang imellem pipper – dem, der vel at mærke betaler for hele gildet.

Så har jeg ganske rigtigt spurgt ministeren om produktiviteten hos nogle af de kunstnere, der opnår støtte, for ét af argumenterne fra et flertal her i Folketinget er jo, at hvis vi ikke giver disse midler, ville der ingen kunst være; så ville der ikke komme nogen produkter frem, for så er der jo ingen, der har råd til at frembringe dem.

Det må da være ganske fornuftigt, at man, når man bevilger de mange millioner, en gang imellem også stopper op og siger: Jamen når vi har bevilget de mange penge, opfyldes så det, der er vores krav, nemlig at der kommer noget kunst

ud af det? Men det nægter ministeren at deltage i med den besked, at det er uværdigt at sætte spørgsmålstegn ved, om kunstnerne nu også overhovedet laver noget for de penge, vi bevilger til dem.

Enhedslisten, må jeg sige, var prisværdigt ærlige i dag. Enhedslisten siger: Det, der er tale om, er, at kunstnerne skal have en chance for at overleve. Altså det, der bliver udbetalt fra Statens Kunstfond, er ren bistandshjælp. Men så hører det jo ikke hjemme under Kulturministeriet. Så hører de her penge jo hjemme under Socialministeriet. Så kunne man udbetale pengene som bistandschecks til de kunstnere, der ikke evner at frembringe noget, der er kunder til.

Så er der spørgsmålet, om det er korrekt, at hvis man nedlægger Statens Kunstfond, så vil man, som SF var inde på, være henvist til gamle dages forhold, hvor det var mæcener, der udbetalte penge til de kunstnere, de nu på det tidspunkt syntes var de bedste. I dag er det jo mæcener – nå nej, det er det ikke, for de, der sidder i Statens Kunstfond, bidrager jo kun selv fragmentarisk via deres selvangivelse til det, de deler ud. Der sidder nogle, som deler ud, men det er altså andres penge, de deler ud.

Vi foreslår i bemærkningerne, at det, man kunne gøre, var, at man privatiserede Statens Kunstfond, så vi ret præcist kunne få opmålt den folkelige opbakning, som jeg hører mange ordførere påstå at der er omkring Statens Kunstfond, for ved frivillige private donationer til denne fond kunne hver enkelt borger afgøre med sin egen privatøkonomi, hvor meget man evnede at yde, og så kunne de penge deles ud til de kunstnere, man mente skulle have tilskud.

Det argument, at man får en friere kunst og en friere kultur i Danmark ved at have Statens Kunstfond – som ministeren ellers prøver at påstå – er en misforståelse. Det, der sker, er, at en lang række kunstnere i dag bliver fravalgt. Hovedparten bliver fravalgt. De, der bliver fravalgt, har jo ikke særlig frie forhold. Jo, de har frihed til, at de bare selv kan finansiere det. Men der er altså nogle, der får det privilegium, at de får hældt statspenge i deres tegnebog, og det er en forskelsbehandling, som vi ikke bryder os om.

Den konservative ordfører, hr. Rechendorff, var også inde på diskussionen om, hvorvidt der nu er tale om kvalitet, og at man hæver kvalitetsniveauet. Den diskussion vil vi i Fremskridtspartiet slet ikke inklude os på. Vi er ikke

tilstrækkelige rindalister til, at vi vil gå ud og pege og sige, at det dér er godt, og det dér er skidt. Det vil vi ikke, for vi synes faktisk, at det er op til hver enkelt borger selv at træffe beslutning om det.

Men det er jo ikke den mulighed, man har i dag. I dag har borgerne i Århus ikke den mulighed, at de selv kan bestemme, hvad de synes, der er smukt, og hvad de gerne vil have stillet op på pladsen foran domkirken. Nej, i dag er det sådan, at det er en lille elite, der bestemmer, hvad der er smukt, og hvad der skal stilles op dér.

Hvis man får nedlagt Statens Kunstfond, får befolkningen mulighed for selv at afgøre, hvad man individuelt finder er pænt og ikke pænt. Og jeg er sikker på, at hr. Torben Rechendorff og jeg vil have mange fælles områder, hvor vi i enighed vil udråbe noget til at være smukt og sublimt og flot, og der kan også være områder, hvor hr. Rechendorff og jeg ikke er enige. Det er ikke sikkert, at hr. Rechendorff som jeg synes, at Frank Zappa var en genial kunstner. Så kan det være, at der er en anden musiker, som vi kan være enige om laver og komponerer god musik. Sådan vil mulighederne være til stede.

Men jeg kan forstå, at vi ikke har mulighed for netop i dag at få en tilkendegivelse om vedtagelse af dette forslag, så når Folketinget samles næste gang, der har været nyvalg til Folketinget, vil forslaget blive genfremsat i det spinkle håb, at der så på det tidspunkt er et flertal, der vil bakke forslaget op.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 108:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af en barselfond.

Af Anne Baastrup (SF) m.fl.
(FremSAT 29/2 96).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Fuld løn under barsel for hele arbejdsmarkedet vil afgjort forbedre kvindernes vilkår og arbejdsmæssige muligheder og selvfølgelig også være et skridt i den rigtige retning mod ligestilling mellem kønnene.

Jeg er enig i, at det er bekymrende, og jeg er enig i, at det er utilfredsstillende, at så få overenskomster på det private arbejdsmarked indeholder bestemmelser om fuld løn under barsel. Uanset at en fælles barselfond var med i LO's ottepunktsprogram ved overenskomstforhandlingerne i foråret, var resultatet skuffende. Kun meget få områder fik indført løn under barsel.

Jeg mener dog, at man for retfærdighedens skyld må tilføje, at de senere års overenskomstforhandlinger trods alt har vist, at der er et skred i retning af en mere positiv holdning til emnet fuld løn under barsel.

Når det drejer sig om de problemer omkring vikardækning, som forslagsstillerne nævner, kan jeg til orientering oplyse, at der er sket noget på dette område siden 1990. På det statslige område er der oprettet en barselsvikarfond. Fonden fungerer som en forsikringsordning, så alle statslige institutioner indbetaler et nærmere fastlagt beløb til fonden. Midlerne er øremærkede til ansættelse af vikarer i barselstillinger. Løn, også løn under barsel, er og bør være et overenskomstmæssigt spørgsmål. Det samme gælder for vikardækningen.

Jeg er af den holdning, at det nu fremsatte beslutningsforslag vil være en indblanding i overenskomstforhandlingerne. Det fremgår faktisk også af bemærkningerne, at forslagsstillerne udmærket er klar over det. I bemærkningerne står der, at man ikke ønsker at gribe ind i forhandlingerne, men man vil dog heller ikke overlade det til tilfældighederne, hvad der skal ske ved overenskomstforhandlingerne i 1997. Det hænger vist ikke helt godt sammen med til-

kendegivelsen af, at man i øvrigt ikke vil blande sig.

Der er ikke brug for, synes jeg, at Folketinget nu går ind i sagen og får nedsat et udvalg. Det, der er brug for, er ikke et teknisk udredningsarbejde. Vi har jo netop set, at hvis viljen er til stede, kan man godt selv finde frem til modeller for løn under barsel m.v.

Det, der er brug for, er, at parterne sætter sig ned og afsætter de nødvendige midler til at løse denne opgave. Det forudsætter naturligvis, at man på lønmodtagersiden beslutter sig for at prioritere sagen tilstrækkelig højt.

Jeg har som nævnt før den opfattelse, at forslaget vil være en indblanding om end ad bagvejen, og Folketinget bør efter min og regeringens opfattelse være sig for at tage initiativer på det her område. Det ville faktisk være i strid med vores gentagne og gentagne lovprisninger af det danske aftalesystem.

Vi kan sige til parterne – og det synes jeg vi skal gøre så bredt og så præcist, som vi nu kan udtrykke det her fra Folketinget – at det ville være en ualmindelig god idé, hvis de fik løst problemet, hvis de fik prioriteret løsning af dette spørgsmål inden for rammerne af det danske overenskomst- og aftalesystem.

Jeg synes, forslagsstillerne har ret derhen, at de skaber opmærksomhed – og det skal vi jo gøre, før man starter overenskomstforhandlingerne – om det spørgsmål, det her handler om, nemlig at der skal være bedre forhold for mænd og kvinder, når de er i en barselsituation.

Formanden:

Jeg vil gerne gøre ordføreren for forslagsstillerne opmærksom på, at man skal være til stede i salen under behandlingen af sagen.

Jan Petersen (S):

I Socialdemokratiet er vi enige i, at fuld løn under barsel er en stor fordel ligestillingsmæssigt og familiepolitisk. Vi har betragtet beslutningsforslag nr. B 108 med disse øjne, og jeg skal allerede nu gøre en bemærkning, som knytter sig til selve udformningen af beslutningsforslaget.

Der omtales, så vidt jeg kan læse, udelukkende kvinder undervejs – det må være, fordi det andet køn er forbigået SF's opmærksomhed ved udarbejdelsen af beslutningsforslaget.

Vi er også enige i, at vikardækning ved fravær på grund af barsel bør være en del af en familievenlig personalepolitik. Derfor ville det